

Sygn. akt III KK 195/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 lipca 2014 r.,
sprawy S. C.
skazanego z art. 56 ust. 3 Ust. z 29.07.2005 r.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w G.
z dnia 16 grudnia 2013 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.
z dnia 30 stycznia 2013 r.,

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego S. C. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 30 stycznia 2013 r., uznał oskarżonego S. C. za winnego tego, że w okresie od marca do sierpnia 2000 r. w G. uczestniczył w obrocie znaczną ilością substancji psychotropowej w ilości nie mniejszej niż 300 g amfetaminy, 250 sztuk tabletek extasy oraz środka odurzającego w ilości nie mniejszej niż 900 g marihuany, w ten sposób, że po nabyciu tych narkotyków dzielił je na porcje i zorganizował ich sprzedaż na terenie dyskoteki i czyn ten przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. zakwalifikował jako przestępstwo z art. 56 ust 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii, w brzmieniu

obowiązującym do 8 grudnia 2011 roku i za to na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. skazał go na karę roku pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda (pkt. I).

Nadto uznał go za winnego tego, że w okresie od czerwca 2000 r., nie dłużej niż do połowy 2003 r. w G., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami w zorganizowanej grupie o charakterze zbrojnym mającej na celu popełnianie przestępstw kierowanej przez ustaloną osobę w celu osiągnięcia korzyści majątkowej brał udział w obrocie znacznymi ilościami substancji psychotropowej i środka odurzającego w ten sposób, że na polecenie tej osoby odebrał łącznie 61 kg czystej amfetaminy, 2500 sztuk tabletek ekstazy, 11,5 kg czystej amfetaminy, a następnie na jego polecenie do amfetaminy dosypał łącznie nie mniej niż 38,5 kg wypełniacza i tak rozcieńczoną amfetaminę przeznaczoną do dalszej dystrybucji przekazał innym wskazanym osobom, jak też wprowadził do obrotu znaczną ilość substancji psychotropowej i środka odurzającego w postaci 46,3 kg amfetaminy, 7050 sztuk tabletek ekstazy, 12,75 kg marihuany i 3 kg haszyszu do dalszej dystrybucji, czyniąc sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu i czyn ten przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. zakwalifikował z art. 56 ust 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 kk, w brzmieniu obowiązującym do 8 grudnia 2011 r. i za to na podstawie art. 56 ust. 3 powołanej ustawy w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności i 200 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda (pkt. II).

Oskarżonego uznał za winnego tego, że w okresie nie krótszym niż od maja 2000 r. do końca 2003 r. w G., działając w zorganizowanej grupie o charakterze zbrojnym mającej na celu popełnianie przestępstw, kierowanej przez ustaloną osobę, wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami posiadał bez wymaganego zezwolenia broń palną, a w szczególności: pistolet maszynowy marki Glauberyt wraz z magazynikiem o pojemności 25 sztuk oraz pistolety marki Makarov i Parabellum z dużą ilością amunicji, 3 sztuki granatników przeciwpancernych oraz samodiałowe urządzenie wybuchowe i czyn ten zakwalifikował z art. 263 § 2 k.k. w zb. z art. 171 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 263 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt. III).

Oskarżonego uznał za winnego tego, że w nieustalonym czasie w okresie od maja 2002 r. do marca 2003 r. w G., działając w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw w krótkich odstępach czasu, dokonał nie mniej niż 37 włamań do rurociągów paliwowych Grupy LOTOS SA poprzez nawiercenie ich ścianek i wbicie tzw. sztycy, a następnie dokonał kradzieży produktów ropopochodnych w ilości nie mniejszej niż 800.000 litrów o wartości niemniejszej niż 2.528.000 zł na szkodę Grupy LOTOS SA, a ponadto w trakcie kradzieży substancji ropopochodnych i ich transportowania stworzył bezpośrednio niebezpieczeństwo eksplozji substancji łatwopalnych, czym spowodował zdarzenie zagrażające życiu wielu osób i mieniu znacznych rozmiarów, czyniąc sobie z dokonywania przestępstw stałe źródło dochodu i czy ten zakwalifikował z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 164 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt. IV).

Oskarżonego uznał za winnego tego, że w okresie czasu nie krótszym niż od maja 2000 r. do końca 2003 r. w G., brał udział w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw o charakterze zbrojnym, w tym kradzieży z włamaniami do rurociągów na szkodę Grupy LOTOS SA oraz obrotu znacznymi ilościami substancji psychotropowych i środków odurzających i przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. czy ten zakwalifikował z art. 258 § 2 kk w brzmieniu obowiązującym do 30 kwietnia 2004 r. i za to na podstawie powołanego przepisu skazał go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt. V).

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone S. C. za poszczególne czyny kary jednostkowe i wymierzył mu karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 210 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda, zaliczając oskarżonemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia okres jego tymczasowego aresztowania (art. 63 § 1 k.k.). Wobec oskarżonego Sąd orzekł nadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. obowiązek naprawienia części szkody wyrządzonej przestępstwem przypisanym mu w pkt. IV, poprzez zapłatę na rzecz Grupy LOTOS SA w G. kwoty 15 000 zł.

Od powyższego wyroku apelację wnieśli obrońca oskarżonego i pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego Grupy LOTOS SA w G.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego skoncentrował swój zarzut na kwestionowaniu wysokości kwoty zasądzonej od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego tytułem środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody orzeczonego na podstawie art. 46 § 1 k.k. W związku z tym wniósł on o uchylenie zaskarżonego wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Natomiast obrońca oskarżonego zaskarżając powyższy wyrok w całości na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1, 2, 3 i 4 zarzucił orzeczeniu Sądu I instancji:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj.:

a) w odniesieniu do pkt I zaskarżonego wyroku art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii poprzez jego zastosowanie i uznanie, iż czyn zarzucony oskarżonemu w pkt I aktu oskarżenia stanowił przestępstwo wprowadzenia do obrotu znacznej ilości środków odurzających, podczas gdy ilość środków odurzających oraz fakt współuczestnictwa innych ustalonych osób przemawiają za kwalifikacją przedmiotowego czynu przy zastosowaniu art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,

2. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na jego treść, w postaci:

a) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 6 k.k. poprzez uznanie, iż oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów w okresie od 2000 do 2003 r. i wymierzenie kar za poszczególne czyny z uwzględnieniem wskazanego powyżej okresu, podczas gdy oskarżony w dniu 7 października 2001 r. poddał się operacji prawej ręki, w następstwie czego w miesiącu grudniu tego samego roku musiał przejść kolejną operację, a następnie poddać się długotrwałej rehabilitacji i nie był w stanie uczestniczyć w przypisanej skali we wszystkich zarzucanych mu czynach,

b) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 177 § 1 k.p.k. poprzez nieprawidłową i sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci zeznań świadków, będących *de facto* współoskarżonymi, których sprawy zostały rozpatrzone w odrębnych postępowaniach i przypisanie oskarżonemu udziału we wszystkich czynach opisanych przez świadków w takim samym zakresie i z takim

samym natężeniem winy oraz szkodliwości społecznej co innym osobom biorącym udział w zarzucanych czynach,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mających

wpływ na jego treść poprzez uznanie, iż:

a) oskarżony dokonał nie mniej niż 37 włamań do rurociągów paliwowych Grupy LOTOS S.A., podczas gdy oskarżony wziął udział najwyżej w 10 takich przedsięwzięciach, co potwierdza się ponadto niskim stanem majątności oskarżonego,

b) oskarżony uczestniczył w zarzucanych mu czynach w okresie od 2000 r. do 2003 r., podczas gdy oskarżony przeszedł dniu 7 października 2001 roku operację ręki, w następstwie czego w miesiącu grudniu tego samego roku musiał przejść kolejną operację, a później poddać się długotrwałej rehabilitacji i nie był w stanie uczestniczyć w przypisanej skali we wszystkich zarzucanych mu czynach, a w szczególności prowadzić samochodu i przenosić jakiegokolwiek pakunki czy ciężkie przedmioty,

c) oskarżony uczynił sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu, podczas gdy oskarżony od sierpnia 2000 r. był zarejestrowany jako osoba bezrobotna, aktywnie poszukiwał zatrudnienia, jak również korzystał z pomocy finansowej ojca, w tym ze środków pieniężnych ojca na opłacenie kursu spawacza stoczniowego, którą to pracę oskarżony zaczął następnie wykonywać,

4. rażąco niewspółmierność orzeczonej kary w stosunku do popełnionych czynów, której dolegliwość przekracza stopień winy i skalę uczestnictwa oskarżonego w zarzucanych czynach, przy jednoczesnym pominięciu sposobu życia oskarżonego przed popełnieniem zarzucanych mu czynów oraz po 2003 roku, a tym samym wymierzenie kary w sposób sprzeczny z kodeksowo określonymi zasadami wymiaru kary.

Powołując się na powyższe zarzuty wniósł on o zmianę zaskarżonego orzeczenia w całości z tym, że nie sprecyzował w jaki sposób ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 16 grudnia 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Od powyższego wyroku kasację wniósł obrońca skazanego S. C., który na podstawie art. 523 k.p.k. zarzucił orzeczeniu Sądu odwoławczego:

1. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 46 k.k. poprzez orzeczenie obowiązku naprawienia części szkody na rzecz pokrzywdzonego Grupy LOTOS S.A. (pkt VIII wyroku Sądu Rejonowego z dnia 30 stycznia 2013 roku) i utrzymanie wyroku Sądu I instancji w tym zakresie w mocy przez Sąd II instancji, przy jednoczesnym powołaniu się na stwarzane niebezpieczeństwo poprzez niefachowe wykonywanie odwiertów, a następnie przewożenie paliwa w nieprzystosowanych do tego pojazdach (s. 95 i 106 uzasadnienia Sądu Rejonowego), przy jednoczesnym ustaleniu przez Sąd Rejonowy, iż skazany S. C. nie brał udziału w dokonywaniu odwiertów ani przewożeniu paliwa (s. 48 uzasadnienia Sądu Rejonowego),

2. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nie odniesieniu się przez Sąd Okręgowy do zarzutów apelacji dotyczących braku możliwości prowadzenia pojazdu mechanicznego z uwagi na uraz prawej ręki (zarzut 3 b apelacji z dnia 18 czerwca 2013 r.), przy jednoczesnym uznaniu ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji, iż S. C. brał udział w dokonywaniu kradzieży paliwa z rurociągu jako kierowca,

3. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 440 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy wyroku rażąco niesprawiedliwego, w szczególności wobec rażącej niewspółmierności wymierzonej kary.

W związku z tym skarżący wniósł o uchylenie wyroków sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Okręgowy w G. w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym i nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy ocenić, że autor skargi jedynie pozornie podnosi zarzuty związane z naruszeniami, których miałby dopuścić się Sąd odwoławczy. Skarga w istocie skierowana jest przeciwko ustaleniom faktycznym dokonany przez Sąd *meriti*. Kasacja została zatem wywiedziona wbrew dyspozycji art. 519 k.p.k., który zezwala na wnoszenie nadzwyczajnego środka zaskarżenia jedynie od wyroków sądów odwoławczych. Skarżący uchybił także wymogowi z art. 523 § 1 k.p.k., który nie zezwala na podnoszenie okoliczności związanych ze względną podstawą odwoławczą określoną w art. 438 pkt 3 k.p.k. Zgodnie z przyjętym orzecnictwem Sądu Najwyższego podstawa zarzutu kasacyjnego, która nie stanowi bezwzględnej przyczyny odwoławczej, winna być uchybieniem o randze z nim porównywalnym, zatem stanowić – zgodnie z literalnym brzmieniem art. 523 §1 k.p.k. – szczególnie rażące naruszenie prawa, które w sposób istotny mogło mieć wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia.

Pierwszy z podniesionych zarzutów nie może być, w takiej redakcji, skutecznym zarzutem kasacyjnym, bowiem skarżący nie podnosił obrazy art. 46 k.k. w apelacji. Skarżący w zwyczajnym środku odwoławczym nie kwestionował nawet całego sprawstwa oskarżonego, lecz ilość odwiertów – włamań, w których uczestniczył S. C. (zarzut 3a apelacji). Oskarżony przyznawał się do 10, a nie przypisanych mu 37 czynności jednostkowych. Trafnie prokurator w odpowiedzi na wniesioną kasację przypomina, że w uzasadnieniu kasacji dokonano swoistej manipulacji treścią uzasadnienia Sądu *meriti*, bowiem na s. 47 – 48, Sąd ten przyjął, że oskarżony brał udział w procederze transportu osób uczestniczących w odwiertach, z czego czerpał wymierne korzyści (s.50, 57 uzasadnienia SR) . Przynajmniej jednak, na co wskazuje Sąd odwoławczy, podstawą odpowiedzialności S. C. było współsprawstwo w zakresie przypisanego mu czynu polegającego na cyklicznym dokonywaniu, odwiertów – włamań – do rurociągów paliwowych, na zasadzie podziału ról poszczególnych uczestników czynności przestępczych (s. 14-15 uzasadnienia SO). Zarzut ten stanowi, w istocie, niedopuszczalny zarzut błędu w ustaleniach faktycznych i – jak już wskazano – nie może być uznany za skuteczny w kasacji. Trzeba zaakcentować, że fakt zastosowania wobec S. C. środka karnego w postaci obowiązku naprawienia części szkody orzeczonego na podstawie art. 46 § 1 k.k., był związany ze skazaniem

oskarżonego za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 164 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. przypisane mu w pkt. IV wyroku Sądu Rejonowego i wyrok skazujący za ten czyn, zaakceptowany przez Sąd odwoławczy, nie był przez skarżącego w kasacji kwestionowany. Sąd odwoławczy zajął się również zagadnieniem wysokości zasądzonego świadczenia odszkodowawczego czyniąc to w kontekście zarzutu apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego (s. 20 – 21 uzasadnienia SO).

Odnosząc się do drugiego zarzutu kasacji należy przypomnieć, że do obrazy art. 433 § 2 k.p.k. dochodzi w sytuacji, w której Sąd odwoławczy w ogóle nie odniesienie się do danego zarzutu lub wniosku zaprezentowanego w apelacji, natomiast art. 457 § 3 k.p.k. określa standard rzetelnego uzasadnienia, rozumiany jako brak pomijania określonych twierdzeń z apelacji. Otóż, Sąd odwoławczy odniósł się do niniejszego zarzutu na s. 13, 14 uzasadnienia, trafnie zauważając – co przemilcza skarżący – że fakt hospitalizacji był krótki, a rodzaj schorzeń nie uniemożliwił udziału oskarżonego w inkryminowanym procederze kradzieży z włamaniem substancji ropopochodnych. Po prostu, ta część wyjaśnień S. C. została uznana za niewiarygodną i zgodnie z art. 7 k.p.k. nie była podstawą ustaleń faktycznych w sprawie.

Trzeci z zarzutów jest na tyle ogólnikowy, że uniemożliwia jego rozpoznanie. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że zarzut obrazy normy z art. 440 k.p.k. winien być zawsze skonkretyzowany, ponieważ rażąca niesprawiedliwość wyroku, o której mowa w tym przepisie zachodzi w sytuacji, gdy wynika ona z konkretnych naruszeń prawa stanowiących co najmniej jedną ze względnych podstaw odwoławczych, co oznacza, że nie jest możliwe wskazywanie samodzielnie art. 440 k.p.k. jako podstawy zarzutu kasacyjnego. Skarżący podniósł, iż rażąca niesprawiedliwość wyroku sądu odwoławczego wynikała z faktu, że kontrolując wyrok sądu I instancji nie uwzględnił on dyrektyw sądowego wymiaru kary określonych w art. 53 § 1 i 2 k.p.k. Rzecz jednak w tym, że przepis ten stanowi dla sądu rodzaj wskazówek, którymi sąd ma obowiązek się kierować przy wymiarze kary, nie zaś normy stanowczej zawierającej nakaz lub zakaz określonego postąpienia. Oznacza to, że naruszenia dyrektyw określonych w art. 53 k.k. dotyczących wymiaru kary nie można kwalifikować jako obrazy prawa materialnego

(zob. postanowienie SN z dnia 22 października 2013 r., V KK 296/13, LEX nr 1388604). W konsekwencji zarzut ten nie może być podnoszony w kontekście rażącej obrazy art. 440 k.p.k., lecz należy go odnosić się do podstawy odwoławczej wskazanej w art. 438 pkt. 4 k.p.k., która jako wyłączna w postępowaniu kasacyjnym, nie znajduje zastosowania (art. 523 § 1 k.p.k.). Na marginesie należy podkreślić, że Sąd odwoławczy odniósł się do podniesionego w kasacji zarzutu rażącej niewspółmierności karny wymierzonej oskarżonemu także w kontekście art. 440 k.p.k. (s.19 uzasadnienia SO).

Podsumowując, analiza akt sprawy – w szczególności treści uzasadnienia Sądu II instancji - wyraźnie dowodzi, że wnoszenie kasacji w niniejszej sprawie nie miało stosownych podstaw, zaś Sąd odwoławczy dochował należytej staranności wobec wymogu rzetelnej kontroli odwoławczej, przewidzianego w art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k.

Z tych względów należało oddalić kasację obrońcy skazanego S. C., jako oczywiście bezzasadną, w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Orzeczenie o kosztach sądowych oparto na podstawie art. 636 § 1 k.p.k.